

उदञ्चिन् (उद् + ञ्) *gaṇa* निरुद्धादि zu P. 6, 2, 184.

उदञ्च (उद् + ञ्) m. N. pr. eines Mannes *gaṇa* तिकादि zu P. 4, 1, 154.

उदञ्च (von ञ्च mit उद्) adj. f. उदञ्ची P. 3, 2, 59. 6, 4, 139. Vop. 3, 146.

148. 4, 12. 1) *aufwärts gerichtet, nach oben gehend* AK. 3, 3, 23. MED. K. 12. सोदञ्चं सिन्धुमरिणान्मह्निवा RV. 2, 13, 6. यदुदञ्चो गृह्मजगतन 10, 86, 22. अथ ये ऽस्योदाञ्चो रश्मयस्ता एवास्वोदीच्यो मधुनाञ्चः KHAND. UP. 3, 4, 1. उदक् adv. oberhalb MED. — 2) *nach Norden gerichtet, nördlich* (Gegens. अधराञ्च, दक्षिण) AK. H. 168. MED. उदञ्ची दिक् AV. 3, 26, 4. 4, 40. 4. VS. 10, 13. 14, 13. AIT. Br. 1, 7. उदङ्गतो ह्निमवतः स प्राच्यो नीयसे जनम् AV. 5, 4, 8. त अधराङ्गदीचीराववृत्रन् 12, 2, 41. CAT. Br. 1, 2, 4, 10. उदङ्गाङ्गिष्ठन् 6, 6, 2, 2. 13, 4, 2, 15. 2, 8, 1. 1, 7, 1, 12. KĀTJ. ÇR. 8, 8, 28. यान्वासासुनदङ्गादित्य एति BRH. ÂR. UP. 6, 2, 15. KHAND. UP. 6, 14, 1. उदीचि प्रथममावृत्त आदित्ये NIR. 7, 23. गतिरुदङ्गिणार्कस्य (d. i. ऽन्तिणा ञ्) AK. 1, 1, 3, 13. H. 158. रवेरुदगावृत्तिपथेन RAGH. 8, 83. उदीची (दिग्) AK. 1, 1, 2, 3. H. 167. MBH. 14, 1179. DRAUP. 3, 7. MEGH. 58. उदक् adv. nördlich, gen Norden (Gegens. अधराक्, न्यक्, दक्षिणा) MED. RV. 3, 53, 11. 8, 4, 1. 28, 3. VS. 6, 36. CAT. Br. 1, 7, 4, 12. 2, 1, 3, 3. KĀTJ. ÇR. 2, 6, 15. 6, 2, 21. उदकपरावृत्त्यु M. 3, 217. उदक् विपाशः P. 4, 2, 74. — 3) *später, nachfolgend* AK. MED. उदक् adv. *später* MED.

उदञ्चन (wie eben) 1) m. Schöpfgefäß P. 6, 2, 52, Sch. विश्वासाभूयः स धियामुदञ्चनः RV. 5, 44, 13. उदञ्चनं चमसं च AIT. Br. 7, 32. KAUC. 43. CAT. Br. 4, 3, 5, 21. KĀTJ. ÇR. 10, 5, 1. Eimer (an einem Strick in den Brunnen gelassen) DAÇAK. 132, 4. उदकोदञ्चनः P. 3, 3, 123, Sch. — 2) n. Deckel H. 1026.

उदञ्चु m. N. pr. eines Mannes *gaṇa* बाह्वादि zu P. 4, 1, 96.

उदञ्चलि (उद् + ञ्) adj. *die beiden hohl an einander gelegten Hände in die Höhe haltend* DAÇAK. in BENF. Chr. 180, 1.

उदण्डपाल m. *eine best. Art Fisch und auch eine best. Art Schlange* H. an. 5, 45. MED. I. 168. — Wird in उद् - अण्ड + पाल zerlegt; Var.: उदण्डः.

उदधान (उ + धा) adj. *wasserhaltend*: कुम्भ KAUC. 136.

उदधिर् (उ + धि) P. 6, 3, 58. 1) adj. *dass.*: उदधिर्निधिः VS. 38, 22. विपितं ते वस्तिविलं समुद्रस्यौदधेरिव AV. 1, 3, 6. — 2) m. *Wasserbehälter, von der Wolke u. s. w.*: त्रीणि साकमुदधेरिक्तन् RV. 10, 67, 5. 7, 94, 12. उदधिं निष्ठु VS. 18, 55. अदधौदधिम् AV. 4, 13, 6. 11. उदधिं च्यावयाति TS. 3, 3, 5, 2. von *Seen, Flüssen*: गन्धोरा उदधोरिव RV. 3, 43, 3. यथोदधीनां च वीरा महर्षावः R. 4, 11, 11. उदधिराज der Fürst der Wasserbehälter, das Meer P. 8, 2, 13. AK. 1, 2, 3, 1. H. 1073. उदधिं दिव्यमपा पतिमद्याव्ययम् ARG. 6, 4. ÇAK. 48. अयेयश्च मेहोदधिः M. 9, 314. R. 1, 1, 77.

उदधिकुमार (उ + कु) m. pl. *eine best. Götterordnung, die zu den Bhavanādhiça gezählt wird*, H. 90.

उदधिक्रा (उ + क्रा von क्रम्) m. *Seefahrer* Vop. 26, 66. 67.

उदधिमल (उ + म) m. = अदधिमल RĀGĀN. im ÇKDR.

उदधिमेलता (उ + मे) f. *Erde (meerumgürtet)* MBH. im ÇKDR.

उदधिसुता (उ + सु) f. *Tochter des Oceans, ein Bein. der Lakshmi und der Stadt Dvārakā, der Residenz Kṛṣṇa's*, WILS.

उद्यू (von 2. उद्) n. *Wasserwooge, Wasser*; im nom. aller Zahlen und

im acc. sg. und du. nicht im Gebrauch P. 6, 1, 63. Vop. 3, 39. 89. उद्विर्व्युन्दति भूमि RV. 1, 83, 5. उद्यू 104, 3. 4. उद्विन् 116, 24. नोदसोदः 112, 12. 10, 68, 5. 8. उद्वो हृदमपिबत् 102, 4. 5, 41, 14. उद्वि यत्त उद्विः 8, 87, 7. उद्वो न नावमनयत् धीराः 5, 43, 10. 83, 6. 8, 89, 9. 32, 25. 7, 63, 4. AV. 7, 43, 2. TS. 3, 5, 5, 2. — Vgl. उद्, उदक.

उद्विमैत् (von उद्यू mit eingesch. इ) adj. *wogen-, wasserreich* RV. 5, 42, 14.

उद्वत् (उद् + वत्) 1) adj. *bis an's Ende —, an den Rand reichend* ÇAT. Br. 2, 3, 4, 14. KĀTJ. ÇR. 25, 2, 3. उद्वत् adv.: तामुद्वत्तमभ्युद्विक्तम् AIT. Br. 3, 13. — 2) m. a) *ausführlicher Bericht, Nachricht* AK. 1, 1, 5, 8. H. 260. an. 3, 255. MED. I. 93. श्रुता प्रियोद्वत्तम् RAGH. 12, 66. कातोद्वत्तः मुकुटपनतः MEGH. 98. पृष्ठः स्वजोद्वत्तमेवं निष्ठुरको ऽववीत् KATHĀS. 10, 55. im Prākṛt ÇAK. 77, 4. — b) *ein tugendhafter Mann (साधु)* H. an. MED. — c) *das Opfern für Andere als Lebensunterhalt (वृत्तिपाजनम्)* ÇABDAR. im ÇKDR. *one who gets a livelihood by a trade, etc.* WILS.

उद्वत्तक m. = उद्वत् 2, a ÇABDAR. im ÇKDR.

उद्वत्तिका (von उद् + वत्) f. *Befriedigung* HĀR. 141.

उद्वत्य (von उद्वत्) adj. *über den Grenzen wohnend*: उद्वत्या बकुवो भवति वैश्वामित्रा दस्यूना भूयिष्ठाः AIT. Br. 7, 18.

उद्वन्य (denom. von उद्वत्), उद्वन्यति 1) *bewässern*; partic. ऽपत् RV. 10, 99, 8. — 2) *dürsten* P. 7, 4, 34. Vop. 21, 5.

उद्वन्य 1) adj. (von उद्वन्) *wogend, wässerig*: धाराः RV. 2, 7, 3. — 2) उद्वन्या f. (von उद्वन्य) *Durst* AK. 2, 9, 55. H. 394. अथ यत्रैतत्पुरुषः पिपासाति नाम तेज एव तत्पतिं नयते तथ्या गोनापो ऽश्चनापः पुरुषनाप इत्येवं ततेज आचष्ट उद्वन्येति (etym. Spielerei) KHAND. UP. 6, 8, 5. BHATT. 3, 40.

उद्वन्यत् (उ + न्) adj. *wassergeboren, im Wasser lebend (?)*: उद्वन्यत् जेमेना मद्व RV. 10, 106, 6.

उद्वन्यु (von उद्वन्य, adj. *Wasser aufsuchend, im Wasser sich ergehend*; die Marut RV. 5, 34, 2. तूजने न दिव उत्सा उद्वन्ये 37, 1. किरिं नवत्ते ऽव ता उद्वन्युवः 9, 86, 27.

उद्वन्वत् (von उद्वन्) 1) adj. *wogend, wasserreich*: रवेन RV. 5, 83, 7. उद्वन्वतीरुत्काश्च याः 7, 50, 4. उद्वन्वती (so) द्यौरवमा AV. 18, 2, 48. उद्वन्वतीरापः 19, 9, 1. — 2) m. a) *Meer* P. 8, 2, 13. AK. 1, 2, 3, 1. H. 1073. BHARTṚ. 1, 71. 3, 20. RAGH. 4, 52. 58. 10, 6. KUMĀRAS. 7, 73. — b) N. pr. eines Rshi P. 8, 2, 13, Sch.

उद्वपात्रं (उ + पा) 1) n. *Wasserbecher, Gefäß mit Wasser* TS. 6, 4, 9, 2. KAUC. 46. 68. ÇAT. Br. 2, 4, 2, 16. 3, 1, 2, 8. 3, 4, 31. 14, 9, 4, 18. KĀTJ. ÇR. 2, 3, 1. M. 3, 96. MBH. 14, 2840. — 2) ऽत्री f. *dass.* KĀTJ. ÇR. 12, 3, 11. KAUC. 43.

उद्वपान (उ + पा) m. n. *Brunnen* AK. 1, 2, 3, 26. H. 1091. KHAND. UP. 4, 10, 4. M. 8, 248. BHAG. 2, 46. MBH. 1, 3293. 3, 651. 7064. 13221. तथा सोद्वपानानां (सरम् + उद्) सर्वेषां सागरो ऽग्रजः 14, 1225. निर्जलिषु च देशेषु खनयामासुरुत्तमान् । उद्वपानान् R. 2, 80, 12. 6, 11, 29. SUCR. 1, 130, 13. 207, 5. उद्वपानमाण्डूक m. *ein Frosch im Brunnen*, bildl. von einem unerfahrenen Menschen, der nur seine nächste Umgebung kennt, *gaṇa* पात्रे समितादि zu P. 2, 1, 48 und युक्तारोह्यादि zu 6, 2, 81.

उद्व्यू (उद् + यू) adj. *im Wasser sich reinigend, durch Wasser rein* AV. 18, 3, 37.